

LAHJAKKUUDEN MONET ULOTTUVUUDET

Professori Kirsi Tirri, Opettajankoulutuslaitos

Tämän esityksen tavoitteena on esitellä lahjakkuutta inhimillisenä ominaisuutena, jolle on annettu erilaisia määritelmiä ja joka ilmenee monessa eri muodossa. Lahjakkuudelle ja erityislahjakkuudelle annetaan Gagnén (2004) teorian ohjaamana omat määritelmänsä, joiden pohjalta on mahdollista tunnistaa erilaista lahjakkuutta oppijoissa ja suunnitella sen kehittämistä pedagogisin keinoin.

Erilaisten lahjakkuuksien tunnistamista ja arvioimista tarkastellaan Gardnerin (1993) monilahjakkuusteorian valossa. Teorian pohjalta kehitetyllä itsearviointimittarilla saatuja tuloksia esitellään varhaisnuorten, nuorten aikuisten ja aikuisten aineistoilla (Tirri & Nokelainen, 2011). Oppijan oma käsitys omasta lahjakkuudestaan tunnistetaan tärkeäksi oppimiseen vaikuttavaksi tekijäksi.

Carol Dweckin (2006) teorian pohjalta lahjakkuutta voidaan lähestyä kahden erilaisen ajattelutavan mukaan, jotka vaikuttavat ihmisen motivaatioon oppia. Ajattelutapoja voidaan kutsua kasvun ajattelutavaksi ja muuttumattomaksi ajattelutavaksi. Luennotla esitellään tuoreen tutkimuksen valossa suomalaisten opettajien ja vanhempien eroja heidän ajattelutavoissaan. Kasvattajien ajattelutavat tunnistetaan tärkeiksi tekijöiksi erilaisten oppijoiden mahdollisuudessa kasvaa ja kehittyä. Luennon tärkein sanoma on, että kaikille oppijoille, myös lahjakkaille tulisi tarjota mahdollisuus oppimiseen ja kasvuun. Vanhemmat ja opettajat ovat avainasemassa näiden mahdollisuuksien luomisessa.

Lähteet

Dweck, C. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. New York, NY: Random House Publishing Group.

Gagné, F. (2004). Transforming gifts into talents: The DMGT as a developmental theory. *High Ability Studies*, 15(2), 119–147.

Gardner, H. (1993). *Frames of mind*. New York: Basic Books.

Tirri, K. & Nokelainen, P. (2011). *Measuring multiple intelligences and moral sensitivities in education*. Rotterdam: SensePublishers.

Studia Generalia -tilaisuudet videoidaan. Niitä voi seurata internetissä sekä suorina lähetyksinä että tallenteina osoitteessa www.helsinki.fi/videot.

Yleisökeskusteluun voi osallistua myös Twitterissä (#studiageneralia) ja tekstiviestitse (p. 050-415 4892). Viestit luetaan tilaisuudessa mahdollisuuksien mukaan. Tilaisuuden jälkeen keskustelua voi jatkaa Studia Generalia -blogissa osoitteessa: <http://blogs.helsinki.fi/studiageneralia>

Luentosarjan on suunnitellut Helsingin yliopiston Studia Generalia -toiminnan tieteellinen ohjausryhmä ja sen toteuttaa Helsingin yliopiston Avoin yliopisto yhteistyössä Unigrafian ja Helsingin yliopiston Tietotekniikkakeskuksen kanssa.

Lisätietoa: www.helsinki.fi/avoin/studiageneralia